

Grote stranding na novemberstorm – Deel 2 : De Middenkust (Oostende Raversijde en Oostende Oosteroever)

Francis Kerckhof

Op 23 november, daags na de storm, bezocht ik in de late namiddag het strand van Raversijde. Het was maar een kort bezoek want het was bitter koud en het werd ook al snel donker. Zoals te verwachten na een NW wind en laat in het jaar, lagen er ook hier wierpakketten in de vloedlijn, vooraal riemwier. Die heb ik niet verder bekeken want op het strand zelf waren hier en daar aanspoelselvlekken te zien die er, getuige de talrijk foeragerende meeuwen en andere vogels, veelbelovend uitzagen. En inderdaad, dat was het geval want ze bestonden hoofdzakelijk uit vers, dikwijls zelfs levend materiaal. De basis van het aanspoelsel bestond uit kokers van de schelpkokerworm *Lanice conchilega* en de dieren zelf (een indicatie van de hevigheid van de storm) met daartussen veel vers en levend materiaal, vooral mollusken. Ik vond volgende soorten, allemaal levend of met dier, tenzij anders vermeld:

Weekdieren: Mollusca

- Amerikaanse zwaardschede *Ensis directus*: verschillende jaarklassen, meeste in zesde jaar, tussen 105 en 148 mm, enkele tweedejaars
- Witte dunschaal *Abra alba*: talrijk
- Zaagje *Donax vittatus*: talrijk, vooral kleinere eerstejaars
- Otterschelp *Lutraria lutraria*: vrij algemeen jonge eenjarige exemplaren (grootste tot 42 mm) en twee tweejaarig exemplaren
- Grote Strandschelp *Macra corallina*: 2 generaties, eerstejaars en grotere
- Witte boormossel *Barnea candida*: veel levende, veel exemplaren nog met het derde schelpstuk wat erop duidt dat ze pas aangespoeld moesten zijn, want anders vormen de open schelpen een gemakkelijke prooi voor de altijd hongerige meeuwen
- Amerikaanse boormossel *Petricola pholadiformis*: talrijk maar minder dan de witte boormossel
- Ruwe boormossel *Zirfea crispata*: enkele losse kleppen met een recent uiterlijk, exemplaren met dier vond ik niet
- Kokkel *Cerastoderma edule*: enkele
- Half geknotte strandschelp *Spisula subtruncata*: enkele
- Tapijtschelp *Venerupis sengalensis*: minstens 1
- Nonnetje *Macoma balthica*: enkele

- Muiltje *Crepidula fornicata*: regelmatig op allerlei substraten zoals oude slakkenhuizen en bijvoorbeeld op een klep van *Petricola*

Stekelhuidigen: Echinodermata

- Slangster *Ophiura ophiura* slangster: talrijk
- Gewone zeeappel *Psammechinus miliaris*, regelmatig exemplaren met en zonder stekels

Borstelwormen: Polychaeta

- Goudkammetje *Pectinaria koreni*: algemeen
- Schelpkokerworm *Lanice conchilega*: talrijk, kokers en losse dieren

Samenvattend, de mollusken waren duidelijk in de meerderheid; in totaal lagen er 11 soorten levende bivalven (12 met de altijd aanwezige mossel meegerekend) tegenover slechts 1 gasteropode, het alomtegenwoordige muiltje (ik vond geen levende fuikhoorns, wel verse lege huisjes), verder 2 soorten borstelwormen en 2 soorten stekelhuidigen. Dit aanspoelsel, duidelijk minder rijk dan op de stranden van de Westkust, heeft een vrij goed beeld van wat er in de nabije kustzone voor Oostende aan bodemorganismen voorkomt.

Opvallend was de afwezigheid in het aanspoelsel van krabbenschilden, die zouden pas later stranden, met vooral dan schilden van de fluwelen zwemkrab *Necora puber*, een typisch koudeslachtoffer. Verder zijn de vondsten van otterschelpen in het bijzonder vermeldenswaard omdat ik deze soort nog niet eerder aangespoeld aangetroffen heb op de stranden rond Oostende. De vondsten tonen aan dat deze nieuwkomer zich goed gevestigd heeft in onze kustzone en zijn areaal nog aan het uitbreiden is. Verder was het ook lang geleden dat ik nog levende goudkammetjes in dergelijke aantallen gezien heb. De vondsten van zowel levende Amerikaanse als witte boormossels tonen aan dat er niet zover uit de kust nog turfbanken moeten dagzomen, iets wat ook niet zo goed bekend is. Vroeger kwamen turfbanken zelfs nog op het strand van Raversijde voor, maar dat is nu, verleden tijd.

Enkele dagen later bezocht ik het strand van Oostende Oosteroever en daar had het aanspoelsel hetzelfde aspect als te Raversijde, met grotendeels dezelfde soorten. Het was ondertussen al wel verarmd, beschadigd en aan- dan wel leeggepikt; zo vond ik bijna geen witte boormossels meer met dier. Opvallend was ook hier de vondst van verschillende otterschelpen, een soort die ik nog nooit eerder op dit stuk strand aangetroffen had.

En de vloedlijn bestond ook hier uit riemwierpakketten met daartussen talrijke koorden en resten van ballonnen, enkele Sepiaschilden (zagen er niet al te fris uit) en oranje vissershandschoenen (zeker 5 – was ook het geval te Raversijde) en wat voorwerpen maar die waren niet erg begroeid. Jan Seys had eerder wel een witte plastic helm

gevonden die begroeid was met enkele grote eendenmossels. Voorwerpen met eendenmossels werden, hoewel niet massaal ook elders langs de kust gevonden.

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**

Grote stranding na novemberstorm – Deel 3: Riemwieren en begroeide drijvende voorwerpen op de stranden van de Westkust

Ingrid Jonckheere

De aanwezigheid van de gewone zeehond *Phoca vitulina vitulina* op het strandhoofd nabij Ster der Zee was, naast het overvloedige aanspoelsel dat na de novemberstorm te vinden was, een extra stimulans om van halfweg november tot halfweg december 2008 regelmatig een strandwandeling te maken. Omdat de zeehondjes het best bij hoogtij te zien zijn bezocht ik het strand meestal net op het moment dat het water zich terug begon te trekken. Ik liep dan op de heenweg langs de vloedlijn en volgde het afgaand tij op de terugweg. Ik wandelde steeds heen en terug van het oostelijk gelegen strandhoofd van Koksijde tot aan het strandhoofd van Ster der Zee. Geen verre wandeltocht maar het qua aanspoelsel rijk gevulde strand zorgde ervoor dat ik toch telkens voor een paar uur zoet was. In dit artikel beperk ik mij tot het beschrijven van de begroeiing van wiertvoetjes en enkele plastieken voorwerpen.

In totaal bekeek ik zelf 8 riemwiertvoetjes. Riemwier *Himanthalia elongata* is een bruinwier dat niet op de Belgische kust groeit. Losgeslagen exemplaren spoelen soms massaal op het strand aan. Het wier bestaat uit twee à drie meter lange groene slierten. Deze slierten komen samen in een 'voetje' dat vastgehecht zit aan schelpen of stenen. Dit voetje is het eigenlijke riemwier. De slierten zijn de voortplantingsorganen. Op riemwiertvoetjes vind je vaak begroeiing. Deze begroeiing werd zorgvuldig bekeken. Opvallend was dat er vele pakketten slierten op het strand te vinden waren maar in verhouding weinig voeties.

Op alle door mij gevonden riemwiertvoetjes groeide *Callithamnion tetragonum*. Dit roodwiertje trof ik ook veel aan op de riemen. Op een zestal exemplaren vond ik